

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΝΤΑ ΕΥΡΩΠΑΙΟ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟ - Αναθεώρηση 2009

Το κείμενο αυτό εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση της Association for
Dental Education in Europe (ADEE) στις 28 Αυγούστου 2009

Jon Cowpe¹

A Plasschaert²

Winfried Harzer³

Heli Vinkka-Puhakka⁴

A. Damien Walmsley⁵

j.cowpe@btinternet.com

¹ Cardiff University, UK

² Radboud University Medical Centre, Nijmegen, The Netherlands

³ Technical University of Dresden, Germany

⁴ University of Turku, Turku, Finland

Επικοινωνία

Professor A.D. Walmsley

School of Dentistry,

The University of Birmingham,

Birmingham, B4 6NN

UK

Email: a.d.walmsley@bham.ac.uk

Η μετάφραση και διαμόρφωση του κειμένου έγινε τους Γεώργιο Βουγιουκλάκη, Καθηγητή,
Δημήτριο Χαλαζωνίτη, Αναπλ. Καθηγητή και Πάνο Μητρόπουλο Μεταπτυχιακό Φοιτητή

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 1999, 29 υπουργοί Παιδείας των χωρών-μελών της Ε.Ε. υπέγραψαν τη Διακήρυξη της Bologna, ξεκινώντας τη διαδικασία που έχει σκοπό τη σύγκλιση και εναρμόνιση των συστημάτων ανώτερης εκπαίδευσης μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Ένας από τους στόχους εξακολουθεί να είναι η εναρμόνιση των προγραμμάτων σπουδών, όσον αφορά τις δομές, τα διδακτικά προγράμματα και τη διαδικασία διδασκαλίας, ώστε να καταστούν περισσότερο συγκρίσιμα. Έτσι, θα είναι ευκολότερο για το διδακτικό προσωπικό και τους φοιτητές να μετακινούνται μέσα σε μια ενιαία Ευρώπη και να λαμβάνουν αξιόπιστες πληροφορίες για το ρόλο ενός οδοντιατρικού διπλώματος. Η Ευρωπαϊκή κοινωνική και οικονομική ενοποίηση συμβαδίζει με μια ενιαία Ευρωπαϊκή Ανώτερη Εκπαίδευση, που θα πρέπει να έχει τεθεί σε ισχύ μέχρι το 2010. Οι δύο οργανισμοί που έχουν συνεχίσει να διαδραματίζουν ρόλο στην εναρμόνιση της οδοντιατρικής εκπαίδευσης στην Ευρώπη είναι ο Σύνδεσμος για την Οδοντιατρική Εκπαίδευση στην Ευρώπη - Association for Dental Education in Europe (ADEE) και το DentEd Θεματικό Δίκτυο - DentEd Thematic Network (TNP).

Ο ADEE είναι ένας μόνιμος οργανισμός, ο οποίος, από το 1975, αποσκοπεί στη βελτίωση του επαγγελματισμού στην οδοντιατρική. Περίπου 160 οδοντιατρικές σχολές, επί συνόλου 200 στην Ευρώπη, είναι μέλη του. Είναι επομένως θεμιτό ο ADEE να συνεχίσει να αντιπροσωπεύει επίσημα τις οδοντιατρικές σχολές της Ευρώπης.

Τα Θεματικά Δίκτυα DentEd (1) επιχορηγήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις Βρυξέλλες με σκοπό τη σύγκλιση και εναρμόνιση των διαφόρων προγραμμάτων οδοντιατρικής εκπαίδευσης των οδοντιατρικών σχολών της Ευρώπης και τη μεταβίβαση της πραγματογνωσίας και των αρμοδιοτήτων τους, συμπεριλαμβανομένων και των επισκέψεων στις διάφορες σχολές και της πιστοποίησης ποιότητας, στον ADEE. Το πρώτο αποτέλεσμα του προγράμματος DentEd III ήταν το κείμενο 'Φυσιολογία και Ικανότητες για τον Ευρωπαϊκό Οδοντίατρο' 'Profile and Competences for the European Dentist' (PCD). Το κείμενο αυτό εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ADEE και τον Αύγουστο 2005 δημοσιεύτηκε στο περιοδικό European Journal of Dental Education (2) μετά από μια διαδικασία διαβούλευσης που περιελάμβανε Ευρωπαϊκά οδοντιατρικά εκπαιδευτικά κέντρα και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη από τον εκπαιδευτικό χώρο. Το κείμενο παραμένει διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο του ADEE.

Το ίδιο κείμενο εστάλη επίσης σε εθνικούς οδοντιατρικούς συλλόγους, Ευρωπαϊκούς οδοντιατρικούς συλλόγους διαφόρων ειδικοτήτων και υπουργεία υγείας και πρόνοιας, με την παράκληση να αποκριθούν επί του κειμένου είτε θετικά είτε με εισηγήσεις

μετατροπών. Οι απαντήσεις αυτές ελήφθησαν υπόψη στην αναθεώρηση του PCD, η οποία ξεκίνησε σε συνάντηση της επιτροπής εργασίας στο Birmingham τον Μάιο 2008. Επιπροσθέτως του PCD, δύο ακόμη εκδόσεις του DentEd είναι διαθέσιμες στο δικτυακό τόπο του ADEE: 'Δομή του Προγράμματος Σπουδών & ECTS' 'Curriculum Structure & ECTS' (3) και 'Διασφάλιση Ποιότητας & Βαθμολόγηση Επιδόσεων' 'Quality Assurance & Benchmarking' (4).

Είναι ελπίδα και στόχος ότι αυτή η έκθεση θα συνεχίσει να:

- i. αποτελεί κείμενο-οδηγό που θα υποστηρίζει και θα συμβουλεύει την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών των οδοντιατρικών σχολών της Ευρώπης, ώστε να συγκλίνουν και εναρμονιστούν προς ένα κοινό Ευρωπαϊκό Οδοντιατρικό Πρόγραμμα Σπουδών, με σεβασμό των εθνικών και τοπικών κοινωνικο-οικονομικών και πολιτιστικών διαφορών.
- ii. αποτελεί αρωγό στους προέδρους των οδοντιατρικών σχολών σε εθνικές και διεθνείς συζητήσεις.
- iii. χρησιμοποιείται από τους υπευθύνους κατάρτισης των προγραμμάτων σπουδών, διδάσκοντες και φοιτητές σε οδοντιατρικές σχολές της Ευρώπης.
- iv. διευκολύνει την ανταλλαγή διδακτικού προσωπικού και φοιτητών στην Ευρώπη και να χρησιμοποιείται σε παγκόσμια συνέδρια για την οδοντιατρική εκπαίδευση με σκοπό την παγκόσμια σύγκλιση.
- v. αποτελεί αρωγό στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης οδοντιατρικής περίθαλψης από τους οδοντιάτρους εκπαιδεύονται στα πλαίσια της Ευρώπης.
- vi. υπηρετεί ως βασικό κείμενο σε δραστηριότητες που θα αποσκοπούν στη βαθμολόγηση επιδόσεων και στην καθιέρωση αρίστων πρακτικών.

Φυσιογνωμία

Το 1995, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υιοθέτησε μια οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών χαρακτηριστικών (1). Στο κείμενο αυτό αναφέρονται τα ακόλουθα, σχετικά με το επάγγελμα του οδοντίατρου:

“Όλα τα Κράτη Μέλη πρέπει να αναγνωρίσουν το επάγγελμα του οδοντίατρου ως ιδιαίτερο επάγγελμα, διαχωρισμένο από αυτό του ιατρού, είτε έχει ειδικευτεί σε οδοντοστοματολογία είτε όχι. Τα Κράτη Μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι η εκπαίδευση που παρέχεται στους οδοντιάτρους τους εξοπλίζει με εκείνες τις ικανότητες που απαιτούνται για την πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία ανωμαλιών και παθήσεων των δοντιών, του στόματος, των γνάθων και των σχετικών ιστών. Το επάγγελμα του οδοντίατρου πρέπει να ασκείται από τους κατόχους τίτλου σπουδών οδοντιατρικής, όπως ορίζεται σε αυτήν την Οδηγία”. Δηλώνεται επίσης, ότι “η οδοντιατρική εκπαίδευση, θεωρητική και πρακτική, θα παρέχεται σε τουλάχιστον πέντε έτη σπουδών πλήρους απασχόλησης, από πανεπιστήμιο (ή από εκπαιδευτικό ίδρυμα, το οποίο αναγνωρίζεται ως ισοδύναμο, ή βρίσκεται υπό την επίβλεψη πανεπιστημίου)”.

Η συμφωνία επί ενός κειμένου ‘φυσιογνωμίας και ικανοτήτων’ αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση για τον οδοντιατρικό χώρο. Ο νέος απόφοιτος καλείται να ασκεί με ασφάλεια το ανεξάρτητο επάγγελμα της οδοντιατρικής, αλλά τα προγράμματα εκπαίδευσης και εξάσκησης διαφέρουν σημαντικά και μεταξύ των παλαιών χωρών-μελών της Ε.Ε., αλλά και μεταξύ αυτών των χωρών και εκείνων που συνδέθηκαν πρόσφατα με την Ε.Ε. Εκφράζεται η ελπίδα ότι συζητήσεις επί του παρόντος κειμένου θα συμβάλουν στον εναρμονισμό και τη σύγκλιση της οδοντιατρικής εκπαίδευσης στην Ευρώπη.

Προκειμένου να εκπαιδεύσουν τους φοιτητές της οδοντιατρικής ώστε να γίνουν γενικοί οδοντίατροι, Ευρωπαίοι εκπαιδευτές έχουν συμφωνήσει στο πρότυπο που θα πρέπει να χαρακτηρίζει τον απόφοιτο οδοντίατρο, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

Ικανότητες

Οι οδοντίατροι αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη της γενικής υγείας των ασθενών, εφαρμόζοντας και προωθώντας κατάλληλη διαχείριση της στοματικής υγείας. Ο οδοντίατρος πρέπει να έχει αποκτήσει αυτή την ικανότητα μέσω της απόκτησης ενός συνόλου γενικών και επί ειδικών θεμάτων ικανοτήτων, που είναι

απαραίτητες για την έναρξη ανεξάρτητης, χωρίς επίβλεψη, οδοντιατρικής άσκησης. Αυτό πρέπει να έχει επιτευχθεί με τη λήψη του πρώτου επαγγελματικού πτυχίου.

Οι ικανότητες κατά την αποφοίτηση συνιστούν το βασικό επίπεδο επαγγελματικής συμπεριφοράς, γνώσεων και δεξιοτήτων απαραίτητων για να ανταποκριθεί ένας απόφοιτος οδοντίατρος στο πλήρες φάσμα των καταστάσεων οι οποίες συναντώνται κατά την άσκηση της γενικής οδοντιατρικής. Αυτού του επιπέδου η απόδοση απαιτεί ικανό βαθμό ταχύτητας και ακρίβειας, συμβατό με την υγεία του ασθενούς. Απαιτείται, ακόμη, επίγνωση του τι αποτελεί αποδεκτή απόδοση, κάτω από μεταβαλλόμενες συνθήκες, καθώς και επιθυμία για αυτο-βελτίωση (5).

Οι ικανότητες θα πρέπει να υποστηρίζουν την αφομοίωση όλων των ειδικοτήτων, γεγονός που πρέπει να ωφελεί τόσο τους εκπαιδευόμενους οδοντίατρος, όσο και τους ασθενείς που δέχονται τη θεραπεία. Ο ορισμός των ικανοτήτων, υπό τη μορφή δήλωσης ικανοτήτων, θα δώσει στα οδοντιατρικά προπτυχιακά εκπαιδευτικά ιδρύματα ένα σημείο αναφοράς, με το οποίο θα μπορούν:

- (1) να αναθεωρούν, επαναπροσδιορίζουν και να αναδιαμορφώνουν το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών,
- (2) να αναθεωρούν και να βελτιώνουν τις διαδικασίες αξιολόγησης των φοιτητών, και
- (3) να καθιερώνουν και να εφαρμόζουν μετρήσεις αποτελέσματος ώστε να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του προπτυχιακού προγράμματος.

Δηλώσεις ικανοτήτων μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως σημείο αναφοράς για διαδικασίες πιστοποίησης. Στις Η.Π.Α. και τον Καναδά έχουν δημοσιευθεί επίσημα κείμενα, τα οποία αφορούν στις ικανότητες (6, 7). Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το Γενικό Οδοντιατρικό Συμβούλιο έχει παρουσιάσει το έγγραφο 'Τα πρώτα πέντε χρόνια' (8), ενώ αρκετές οδοντιατρικές σχολές έχουν δημοσιεύσει τα δικά τους κείμενα περί ικανοτήτων.

Ο αποφοιτών οδοντίατρος θα πρέπει να μάθει να αντιμετωπίζει ολιστικά τους ασθενείς του. Θα πρέπει να γνωρίζει και να ακολουθεί τη φιλοσοφία της οδοντιατρικής ομάδας στην αντιμετώπιση των ασθενών. Αυτά τα χαρακτηριστικά θα πρέπει να υποστηρίζονται από μορφές συμπεριφοράς (ήθη) που αποσκοπούν σε συνεχή επαγγελματική εξέλιξη και προάγουν δια βίου μάθηση, ώστε να επιτυγχάνεται ένα συνεχές εκπαίδευσης από τις προπτυχιακές σπουδές έως την απόσυρση από το επάγγελμα.

Τομείς

Κάθε τμήμα του παρόντος κειμένου έχει δομηθεί από το γενικό προς το ειδικό. Έχουν προσδιοριστεί επτά τομείς, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν τις ευρείες κατηγορίες επαγγελματικής δραστηριότητας και ενδιαφέροντος, οι οποίοι και απαντώνται στην άσκηση της γενικής οδοντιατρικής. Οι τομείς είναι διεπιστημονικής κατεύθυνσης και πρέπει να περιλαμβάνουν στοιχεία κριτικής σκέψης, ενώ μπορεί να αφορούν, με διαφορετικό τρόπο, ασθενείς όλων των ηλικιών, συμπεριλαμβάνοντας παιδιά, εφήβους, ενήλικες και τους ηλικιωμένους του πληθυσμού:

- I. Επαγγελματισμός
- II. Διαπροσωπικές, Επικοινωνιακές, και Κοινωνικές Δεξιότητες
- III. Βασικές Γνώσεις και Διαχείριση Πληροφορίας
- IV. Συγκέντρωση Κλινικών Πληροφοριών
- V. Διάγνωση και Σχέδιο Θεραπείας
- VI. Θεραπεία: Επίτευξη και Διατήρηση της Στοματικής Υγείας
- VII. Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας

Κύριες ικανότητες

Σε κάθε τομέα αναγνωρίζονται μία ή περισσότερες ‘κύριες ικανότητες’, οι οποίες σχετίζονται με τη δραστηριότητα ή το ενδιαφέρον του τομέα. Ως κύρια θεωρείται η ικανότητα του οδοντιάτρου, κατά την αποφοίτηση, να εκτελέσει ή να παράσχει μια συγκεκριμένη, αλλά σύνθετη, ενέργεια ή υπηρεσία. Η λέξη ‘σύνθετη’ υποδηλώνει ότι πολλαπλές και πιο ειδικές ικανότητες απαιτούνται για να υποστηρίξουν την εκτέλεση μιας κύριας ικανότητας.

Υποστηρικτικές ικανότητες

Οι πιο ειδικές ικανότητες θα μπορούσαν να θεωρηθούν και υποκατηγορίες μιας ‘κύριας ικανότητας’ και ονομάζονται ‘υποστηρικτικές ικανότητες’. Η επίτευξη μιας κύριας ικανότητας απαιτεί την απόκτηση και επίδειξη όλων των υποστηρικτικών ικανοτήτων που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη υπηρεσία ή ενέργεια. Όμως, μερικές υποστηρικτικές ικανότητες μπορεί να συμβάλλουν στην επίτευξη και άλλων κυρίων ικανοτήτων. Ο κατάλογος των ‘υποστηρικτικών ικανοτήτων’ δεν πρέπει να θεωρηθεί επιβαλλόμενος και σε καμιά περίπτωση δεν είναι πλήρης. Οι κατάλογοι συμπεριλαμβάνονται στο κείμενο για χρήση από επιμέρους σχολές ή χώρες, που θα τους συμπληρώσουν και τροποποιήσουν ανάλογα με τις εθνικές ή περιφερειακές ανάγκες. Με αυτή την υποδιαίρεση σε κύριες και υποστηρικτικές ικανότητες, ο

ADEE προσβλέπει ότι όλες οι Ευρωπαϊκές οδοντιατρικές σχολές θα υιοθετήσουν τις κύριες ικανότητες, όπως περιγράφονται στο παρόν κείμενο, αλλά οι υποστηρικτικές ικανότητες μπορεί να ποικίλλουν στις λεπτομέρειές τους, μεταξύ των σχολών.

Μπορεί να υποδηλωθεί ότι οι ‘υποστηρικτικές ικανότητες’ ομοιάζουν με αυτό που ορίζεται ως ‘μαθησιακό αποτέλεσμα’. Όμως, οι περιεχόμενες σε αυτό το κείμενο πληροφορίες περιγράφουν τα επαγγελματικά προσόντα του Ευρωπαϊκού Οδοντίατρου και όχι τις απαιτήσεις ενός μαθήματος ή εκπαιδευτικού προγράμματος. Έχοντας λάβει υπ’ όψη τους ορισμούς των ικανοτήτων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων μέσα από το πνεύμα της Διακήρυξης της Bologna, ο όρος ικανότητες έχει χρησιμοποιηθεί. Αναμένεται ότι ο κατάλογος των ικανοτήτων που παρατίθεται μπορεί να βοηθήσει τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να καθορίσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα, τα σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών τους, που επιζητούν να κατέχει ο οδοντίατρος κατά την αποφοίτηση. Αν τα μαθησιακά αποτελέσματα και ο ορισμός ικανοτήτων βρίσκονται σε συμφωνία, ο οδοντίατρος, κατά την αποφοίτηση, θα εκπληρώνει αυτομάτως τον ορισμό ικανοτήτων. *‘Τα μαθησιακά αποτελέσματα υποστηρίζουν καθορισμένες ικανότητες αλλά είναι λεπτομερέστερα και αποτελούν το θεμέλιο της μάθησης και της αξιολόγησης. Σωστά δομημένα, οι ικανότητες και τα μαθησιακά αποτελέσματα διατυπώνονται με ακρίβεια ώστε να υποδεικνύουν αυτά που οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν, αυτά που πρέπει να κατανοούν, να είναι ικανοί να πράττουν και πόσο καλά, χρησιμοποιώντας ορολογία που καταδεικνύει το επίπεδο στο οποίο αυτά τα αποτελέσματα θα αξιολογηθούν’* (9).

Στο κείμενο αυτό οι ακόλουθοι ορισμοί έχουν εφαρμοστεί στις ικανότητες:

Να είναι ικανός να: ο τελειόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να επιδεικνύει βαθιά θεωρητική γνώση και κατανόηση του αντικειμένου παράλληλα με επαρκή κλινική εμπειρία, προκειμένου να μπορεί να επιλύσει κλινικά προβλήματα που ανακύπτουν, ανεξάρτητα και χωρίς βοήθεια.

Να έχει γνώση: ο τελειόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να επιδεικνύει βαθιά θεωρητική γνώση και κατανόηση του αντικειμένου, αλλά απαιτείται να έχει μόνο περιορισμένη κλινική/πρακτική εμπειρία

Να είναι εξοικειωμένος με: ο τελειόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να επιδεικνύει βασική κατανόηση του θέματος αλλά δεν απαιτείται να

έχει κλινική εμπειρία ούτε προσδοκείται να διεξάγει διαδικασίες ανεξάρτητα.

ΤΟΜΕΑΣ Ι. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟΣ

Κύρια Ικανότητα: Επαγγελματική Στάση και Συμπεριφορά

Με την αποφοίτηση, ο οδοντίατρος πρέπει να κατέχει ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν στη διερεύνηση, στην ανάλυση, στην επίλυση προβλημάτων, στον προγραμματισμό, στην επικοινωνία και στην παρουσίαση και πρέπει να επιδεικνύει σύγχρονη γνώση και αντίληψη των ευρύτερων ζητημάτων της οδοντιατρικής πράξης. Ο οδοντίατρος θα πρέπει να κατανοεί τη συνάφεια των ζητημάτων αυτών, που περιλαμβάνουν την έρευνα, τη σύσταση ομάδας και τις ηγετικές ικανότητες, στην κλινική οδοντιατρική πράξη.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 1.1) επιδεικνύει κατάλληλη συμπεριφορά φροντίδας προς τους ασθενείς.
- 1.2) επιδεικνύει κατάλληλη επαγγελματική συμπεριφορά προς όλα τα μέλη της οδοντιατρικής ομάδας.
- 1.3) επιδιώκει τη συνεχή επαγγελματική του ανάπτυξη που να συνδέεται με τη συνεχιζόμενη εκπαίδευσή του σε ετήσια βάση, προκειμένου να εξασφαλίζει τη διατήρηση των υψηλών επιπέδων κλινικών ικανοτήτων και τεκμηριωμένων γνώσεων. Αυτό πρέπει να αποδεικνύεται ευχερώς με την τήρηση ημερολογίου Συνεχούς Επαγγελματικής Ανάπτυξης (ΣΕΑ).
- 1.4) διαχειρίζεται και να διατηρεί ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον, συνεργαζόμενος με άλλα μέλη της οδοντιατρικής ομάδας για θέματα που σχετίζονται με την υγεία, την ασφάλεια και τη διαχείριση κλινικού κινδύνου. Συγκεκριμένα, με τη στάση του σώματος κατά την εργασία, την οπτική αντίληψη, τον χειρισμό των εργαλείων, τη χρήση του εξοπλισμού, την αντιμετώπιση της ψυχικών συνεπειών και του στρες, και τον έλεγχο διασποράς των λοιμώξεων.
- 1.5) αντιμετωπίζει κοινωνικά και ψυχολογικά ζητήματα που σχετίζονται με τη φροντίδα των ασθενών.

να έχει γνώση:

- 1.6) και συνείδηση της σημασίας της υγείας του/της, σε σχέση με επαγγελματικούς κινδύνους, και της επίδρασής της στη δυνατότητα να εργάζεται ως οδοντίατρος.
- 1.7) της διαχείρισης της οδοντιατρικής μονάδας με βάση το σχεδιασμό, την οργάνωση και την καθοδήγηση της οδοντιατρικής ομάδας.

Κύρια Ικανότητα: Δεοντολογία και Νομολογία

Ο απόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να διαθέτει γνώση και βαθιά κατανόηση των ηθικών και δεοντολογικών ευθυνών που σχετίζονται με την παροχή περίθαλψης σε μεμονωμένους ασθενείς, πληθυσμιακές ομάδες και κοινότητες. Ακόμη, πρέπει να έχει γνώση των ισχυόντων νόμων που διέπουν την οδοντιατρική πράξη.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 1.8) προσφέρει οδοντιατρική φροντίδα σε κάθε ασθενή, μέσα σε ανθρωπιστικά και φιλεύσπλαχνα πλαίσια.
- 1.9) επιλέγει μεταξύ θεραπευτικών σχημάτων και να θέτει προτεραιότητες, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες, τους στόχους και τις αξίες κάθε ασθενούς. Τα θεραπευτικά σχήματα πρέπει να είναι συμβατά με τη σύγχρονη θεραπευτική και εναρμονισμένα με το πνεύμα της φιλοσοφίας της συνολικής στοματικής υγείας.
- 1.10) αναγνωρίζει ότι ο ασθενής είναι το κέντρο κάθε θεραπευτικής ενέργειας και ότι όλες οι αλληλεπιδράσεις, συμπεριλαμβανομένης της διάγνωσης, του προγραμματισμού θεραπείας και της θεραπείας, πρέπει να έχουν ως επίκεντρο το συμφέρον του ασθενούς.
- 1.11) σέβεται τους ασθενείς και τους συναδέλφους του χωρίς προκατάληψη, για το φύλο, τη διαφορετικότητα της καταγωγής και των ευκαιριών, τη γλώσσα ή τον πολιτισμό τους, ανικανότητες και σεξουαλικό προσανατολισμό.
- 1.12) αναγνωρίζει τους περιορισμούς του/της ιδίου.

- 1.13) παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για να βοηθάει τους ανάκανους, τους εξασθετισμένους ή τους ανήθικους συναδέλφους και τους ασθενείς τους.
- 1.14) δημιουργεί και να διατηρεί ένα ακριβές αρχείο ασθενών και θεραπευτικών ενεργειών.
- 1.15) ασκεί ελεγκτική και κλινική διαχείριση.
- 1.16) ασκεί την Οδοντιατρική με προσωπική και επαγγελματική ακεραιότητα, τιμιότητα, και παρέχοντας αίσθημα εμπιστοσύνης στον ασθενή.
- 1.17) αναγνωρίζει τα δικαιώματα του ασθενή, ιδιαίτερα όσον αφορά στο απόρρητο, στην ενημερωμένη συγκατάθεση, καθώς και στις υποχρεώσεις των ασθενών.

να έχει γνώση:

- 1.18) των δικαστικών, νομοθετικών και διοικητικών διαδικασιών, καθώς και των πολιτικών που επηρεάζουν όλες της πτυχές της οδοντιατρικής.
- 1.19) των ηθικών αρχών που σχετίζονται με την οδοντιατρική.
- 1.20) ότι ο οδοντίατρος πρέπει να προσπαθεί να παρέχει την υψηλότερη δυνατή ποιότητα περίθαλψης σε ποικίλες περιστάσεις.
- 1.21) των κοινωνικο-οικονομικών ανισοτήτων και ανομοιομορφιών σε ό,τι αφορά στη στοματική υγεία.

ΤΟΜΕΑΣ II. ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ, ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Κύρια Ικανότητα: Επικοινωνία

Ο απόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να είναι ικανός να επικοινωνεί αποτελεσματικά, διαδραστικά και αναστοχαστικά με τους ασθενείς, τις οικογένειες και τους φροντιστές τους, καθώς και με τους άλλους επαγγελματικούς φορείς υγείας που συμμετέχουν στη φροντίδα τους, ανεξάρτητα από την ηλικία, το κοινωνικό και το πολιτισμικό τους υπόβαθρο.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 2.1) καθιερώνει μια σχέση ασθενούς-οδοντιάτρου, τέτοια ώστε να επιτρέπει την αποτελεσματική πραγματοποίηση της οδοντιατρικής θεραπείας συμπεριλαμβανομένης, όταν απαιτείται, κατάλληλης σχέσης με τον γονέα ή τον φροντιστή.
- 2.2) αναγνωρίζει τις προσδοκίες, επιθυμίες και διαθέσεις (ανάγκες και απαιτήσεις) του ασθενούς κατά την κατάστρωση και εκτέλεση του σχεδίου θεραπείας.
- 2.3) προσδιορίζει τους ψυχολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες που προκαλούν ή/και διαιωνίζουν τη δυσλειτουργία και τις ασθένειες των δοντιών, του στόματος και του προσώπου, και να διαγιγνώσκει, να θεραπεύει ή να παραπέμπει τον ασθενή, ανάλογα με την περίπτωση.
- 2.4) μοιράζεται πληροφορίες και επαγγελματικές γνώσεις, προφορικά και γραπτά, με τον ασθενή και με άλλους επαγγελματικούς φορείς, και να είναι σε θέση να διαπραγματευτεί και να κάνει, αλλά και να δεχθεί, εποικοδομητική κριτική.
- 2.5) εφαρμόζει τις αρχές της διαχείρισης του ελέγχου του άγχους στον εαυτό του, στους ασθενείς αλλά και στην οδοντιατρική του ομάδα.
- 2.6) συνεργάζεται με τα άλλα μέλη της οδοντιατρικής ομάδας.
- 2.7) εφαρμόζει επικοινωνιακές δεξιότητες που διευκολύνουν την προσφορά οδοντιατρικής φροντίδας.

να έχει γνώση:

- 2.8) των επιστημών της συμπεριφοράς συμπεριλαμβανομένων παραγόντων συμπεριφοράς όπως εθνικότητα και φύλο, που διευκολύνουν την παροχή της οδοντιατρικής φροντίδας.
- 2.9) του ρόλου και των σταδίων της διανοητικής, κοινωνικο-συναισθηματικής και γλωσσικής ανάπτυξης των παιδιών και των εφήβων.

ΤΟΜΕΑΣ ΙΙΙ. ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Κύρια Ικανότητα: Εφαρμογή Βασικών Βιολογικών, Ιατρικών, Τεχνολογικών και Κλινικών Επιστημών

Ο απόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να είναι ικανός να εφαρμόζει γνώσεις και κατανόηση των βασικών βιολογικών, ιατρικών, τεχνολογικών και κλινικών επιστημών ώστε να αντιλαμβάνεται τη διαφορά μεταξύ φυσιολογικών και παθολογικών καταστάσεων/διαταραχών που σχετίζονται με την κλινική οδοντιατρική πράξη και να κατανοεί τη βάση αυτών.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 3.1) εφαρμόζει τις επιστημονικές αρχές της αποστείρωσης, της απολύμανσης και της αντισηψίας, και του ελέγχου της διασποράς λοιμώξεων.
- 3.2) κατανοεί τους κινδύνους από την ιονίζουσα ακτινοβολία και τη βιολογική της επίδραση στους ιστούς, καθώς και να εφαρμόζει τους κανόνες χρήσης της, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από την ακτινοβολία και τη μείωση των δόσεων.

να έχει γνώση:

- 3.3) της επιστημονικής βάσης της οδοντιατρικής, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών βιοϊατρικών επιστημών, των μηχανισμών απόκτησης της γνώσης, της επιστημονικής μεθόδου και της αξιολόγησης των στοιχείων/τεκμηρίων.
- 3.4) των βιολογικών διαδικασιών του σώματος σε επαρκές βάθος ώστε να είναι ικανός να αξιοποιήσει νεο-αναδυόμενη βιοτεχνολογία, ειδικότερα στην αναπλαστική ιατρική, στο πλαίσιο της κλινικής πράξης.
- 3.5) της κυτταρικής και μοριακής βάσης της ζωής περιλαμβανομένων των προκαρυωτικών και των ευκαρυωτικών κυττάρων.
- 3.6) της βιοϊατρικής επιστήμης που αφορά το φυσιολογικό υγιές άτομο σε βαθμό σχετιζόμενο με την οδοντιατρική.

- 3.7) των παθολογικών διεργασιών όπως η μόλυνση, η φλεγμονή, οι διαταραχές του ανοσοποιητικού συστήματος, οι εκφυλιστικές παθήσεις, οι μεταβολικές διαταραχές και οι γενετικές ανωμαλίες.
- 3.8) των παθολογικών χαρακτηριστικών συνήθων ανωμαλιών των κυριότερων οργανικών συστημάτων και τη σχέση τους με την οδοντιατρική, να έχει δε γνώση των στοματικών εκδηλώσεων των συστηματικών ασθενειών.
- 3.9) της αιτιολογίας και των παθολογικών μηχανισμών των στοματικών παθήσεων προκειμένου να διευκολυνθεί στην πρόληψη, στη διάγνωση και στην αντιμετώπισή τους.
- 3.10) της φαρμακευτικής και της θεραπευτικής που σχετίζεται με την κλινική οδοντιατρική πράξη και την εφαρμογή τους σ' αυτήν, και να είναι εξοικειωμένος με τη φαρμακολογία στην γενική ιατρική.
- 3.11) της επιστήμης των οδοντιατρικών βιοϋλικών και τους περιορισμούς τους καθώς και των περιβαλλοντολογικών θεμάτων που σχετίζονται με τη χρήση τους.
- 3.12) της ικανότητας εφαρμογής της γνώσης και της κατανόησης της βασικής βιολογικής, ιατρικής και κλινικής επιστήμης στην καθ' ημέρα ζωή και στην κλινική πράξη.

Κύρια Ικανότητα: Απόκτηση και Χρήση Πληροφορίας

Ο απόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να είναι ικανός στην απόκτηση και χρήση των πληροφοριών από βιβλιοθήκες και άλλες βάσεις δεδομένων και στην χρήση των πληροφοριών αυτών κατά τρόπο κριτικό, επιστημονικό και αποτελεσματικό. Ο οδοντίατρος πρέπει να επιδεικνύει ικανότητα διατήρησης της επαγγελματικής γνώσης και κατανόησης καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 3.13) χρησιμοποιεί τη σύγχρονη τεχνολογία της πληροφορικής για την τεκμηρίωση, τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση, την επικοινωνία, τη διαχείριση των πληροφοριών και τις εφαρμογές που σχετίζονται με την παροχή υγείας.

- 3.14) προστατεύει τα απόρρητα στοιχεία των ασθενών.
- 3.15) αξιολογεί τακτικά τις γνώσεις του και να αναζητά πρόσθετες πληροφορίες ώστε να συμπληρώνει τις τυχόν ελλείψεις.
- 3.16) αναγνωρίζει τα όρια των κλινικών του δυνατοτήτων και αναλόγως να παραπέμπει τον ασθενή.
- 3.17) εκτιμά την αξιοπιστία των ισχυρισμών που σχετίζονται με τα οφέλη και τους κινδύνους που περικλείουν προϊόντα και τεχνικές.
- 3.18) αξιολογεί από τη βιβλιογραφία, αποτελέσματα κλινικής και βασικής επιστημονικής έρευνας και να αφομοιώνει αυτές τις πληροφορίες, ώστε να προσφέρει βελτιωμένες υπηρεσίες στοματικής υγείας στους ασθενείς.
- 3.19) εφαρμόζει εμπειρίες, επιστημονικές γνώσεις και μεθόδους στην προσέγγιση και αντιμετώπιση προβλημάτων στοματικής υγείας.

ΤΟΜΕΑΣ IV. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Κύρια Ικανότητα: Λήψη και Καταγραφή Ολοκληρωμένου Ιστορικού της Ιατρικής, Στοματικής και Οδοντικής Κατάστασης

Ο απόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να είναι ικανός για λήψη και καταγραφή ενός ολοκληρωμένου ιστορικού της ιατρικής, στοματικής και οδοντικής κατάστασης του ασθενούς. Αυτό θα περιλαμβάνει βιολογικές, ιατρικές, ψυχολογικές και κοινωνικές πληροφορίες προκειμένου να αξιολογηθεί η στοματική και οδοντική κατάσταση των ασθενών. Επιπλέον, ο απόφοιτος θα πρέπει να είναι ικανός να πραγματοποιεί ενδεδειγμένη κλινική εξέταση, να ερμηνεύει τα αποτελέσματα και να οργανώνει τις τυχόν περαιτέρω εξετάσεις ώστε να καταλήγει στην ορθή διάγνωση.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 4.1) προσδιορίζει την κύρια αιτία προσέλευσης του ασθενούς και να λαμβάνει το ιστορικό της παρούσας ασθένειάς του, ως μέρος ενός ολοκληρωμένου ιατρικού ιστορικού περιλαμβανομένης παρούσας φαρμακευτικής αγωγής.
- 4.2) δημιουργεί αρχείο για κάθε ασθενή και να διατηρεί ακριβείς καταχωρήσεις των εκάστοτε θεραπειών.
- 4.3) αναγνωρίζει μη φυσιολογικές και συσχετιζόμενες με άγχος συμπεριφορές των ασθενών και να ανταποκρίνεται κατάλληλα για ασθενείς όλων των ηλικιών.
- 4.4) δίνει τις κατάλληλες γραπτές ιατρικές παραπομπές προκειμένου να διευκρινιστούν ερωτήματα σχετικά με την γενική υγεία του ασθενούς.
- 4.5) πραγματοποιεί την ενδεδειγμένη εξω- και ενδο-στοματική εξέταση του ασθενούς, συμπεριλαμβανομένης και της αξιολόγησης των ζωτικών σημείων, και να καταγράφει τα ευρήματα.
- 4.6) ολοκληρώνει και να καταγράφει μια πλήρη εξέταση των σκληρών και μαλακών ιστών του στόματος.
- 4.7) ταυτοποιεί την εντόπιση, έκταση και ενεργότητα τερηδόνας, οδοντικής φθοράς και άλλων δομικών και τραυματικών ανωμαλιών, καθώς και το λόγο επέλευσής τους.
- 4.8) εξετάζει τον οδοντικό φραγμό για την ύπαρξη τερηδόνας, οδοντικής φθοράς, συμπεριλαμβανομένης αποτριβής, απόσπασης και διάβρωσης, και άλλων βλαβών των σκληρών οδοντικών ιστών.
- 4.9) πραγματοποιεί διαιτολογική ανάλυση και να αναγνωρίζει παράγοντες κινδύνου για τη στοματική υγεία του ασθενούς.
- 4.10) λαμβάνει ακτινογραφίες σχετικές με την οδοντιατρική πράξη, να αξιολογεί τα ευρήματα και να διαχειρίζεται και αποφεύγει τους κινδύνους της ιονίζουσας ακτινοβολίας.
- 4.11) κατασκευάζει διαγνωστικά εκμαγεία και να προβαίνει στην ανάρτησή τους με καταγραφή της σύγκλεισης.
- 4.12) αξιολογεί την αισθητήρια και τη μυϊκή λειτουργία του στόματος και των γνάθων.

- 4.13) αναγνωρίζει κλινικά χαρακτηριστικά παθήσεων και ανωμαλιών του στοματικού βλεννογόνου, συμπεριλαμβανομένων στοματικών νεοπλασιών, και να εντοπίζει καταστάσεις που χρήζουν αντιμετώπισης.
- 4.14) αξιολογεί τη λειτουργία των σιαλογόνων αδένων.
- 4.15) αξιολογεί το στοματο-προσωπικό πόνο.
- 4.16) αξιολογεί τη μορφή και τις σχέσεις του κρανιοπροσωπικού συμπλέγματος και τις αποκλίσεις από το φυσιολογικό αρμονικό πρόσωπο και τη σύγκλειση.
- 4.17) λαμβάνει συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης πριν την καταγραφή του ιστορικού και την εξέταση.

να έχει γνώση:

- 4.18) άλλων μεθόδων ιατρικής απεικόνισης που σχετίζονται με την οδοντιατρική.
- 4.19) ενδεδειγμένων κλινικών, εργαστηριακών και άλλων διαγνωστικών τεχνικών και δοκιμασιών, να κατανοεί τη διαγνωστική τους αξιοπιστία και εγκυρότητα και την ερμηνεία των αποτελεσμάτων τους.

να είναι εξοικειωμένος με:

- 4.20) την αναγνώριση σημείων κακοποίησης και παραμέλησης των ασθενών και να γνωρίζει πώς να το αναφέρει στις αρμόδιες αρχές.
- 4.21) τις αρχές στις οποίες βασίζονται οι οδοντιατρικές ακτινογραφικές τεχνικές.

ΤΟΜΕΑΣ V. ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Κύρια Ικανότητα: Λήψη Αποφάσεων, Κλινική Σκέψη και Κρίση

Ο απόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να είναι ικανός για λήψη αποφάσεων, για κλινική σκέψη και κρίση, προκειμένου να θέσει διαφορική διάγνωση (προσωρινή ή οριστική), ερμηνεύοντας και συσχετίζοντας ευρήματα από το ιστορικό, την κλινική και ακτινολογική εξέταση και άλλες διαγνωστικές δοκιμασίες, λαμβάνοντας υπόψιν του το κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο του ασθενούς. Ένας οδοντίατρος πρέπει να είναι ικανός να διαμορφώνει και να καταγράφει διάγνωση και σχέδιο θεραπείας που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και επιθυμίες των ασθενών. Προκειμένου για

θεραπείες που υπερβαίνουν τις δυνατότητές του, ο οδοντίατρος θα πρέπει να είναι ικανός να παραπέμπει τον ασθενή περαιτέρω, για κατάλληλη γνώμη ειδικού ή/και για θεραπεία.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 5.1) λαμβάνει για οποιαδήποτε θεραπεία τη συγκατάθεση του ασθενούς μετά από ενημέρωση, αναγνωρίζοντας ότι η συγκατάθεση αυτή αποτελεί τη σύνοψη της πληροφόρησης που παρέχεται στη διάρκεια μιας διαδραστικής διαδικασίας επικοινωνίας με τον ασθενή.
- 5.2) αναγνωρίζει την παρουσία γενικών νοσημάτων και να γνωρίζει πώς το νόσημα και η θεραπεία του, συμπεριλαμβανομένης της παρούσας φαρμακευτικής αγωγής, επηρεάζει την οδοντιατρική θεραπεία.
- 5.3) διαγιγνώσκει, να επεξηγεί και να διαχειρίζεται την επιδείνωση ή την αποτυχία αποκαταστάσεων που παραμένουν σε λειτουργία.
- 5.4) καταστρώνει, να επεξηγεί και να συζητά σχέδιο επανορθωτικής και προσθετικής θεραπείας ως μέρος ολοκληρωμένης στοματικής αποκατάστασης, συμπεριλαμβανομένης της περιορισμένης παρέμβασης και μη-αντικατάστασης δοντιών.
- 5.5) περιγράφει τις συνήθεις επιβλαβείς συνέπειες της απώλειας δοντιών στη λειτουργικότητα.
- 5.6) περιγράφει τις ιδιότητες των ευρέως χρησιμοποιούμενων οδοντιατρικών υλικών και των σχετιζόμενων ιστικών αντιδράσεων.
- 5.7) περιγράφει στον ασθενή τους κινδύνους και τα οφέλη των οδοντιατρικών υλικών.
- 5.8) διαγιγνώσκει αποκλίσεις από τη φυσιολογική μορφολογία των οδοντικών και περιοδοντικών στοιχείων οι οποίες απειλούν την περιοδοντική υγεία, λειτουργία ή αισθητική και να αναγνωρίζει καταστάσεις που χρήζουν αντιμετώπισης.

- 5.9) διακρίνει την περιοδοντική υγεία από την περιοδοντική νόσο και να αναγνωρίζει καταστάσεις που χρήζουν αντιμετώπισης.
- 5.10) αξιολογεί το περιοδόντιο, καθορίζοντας διάγνωση και πρόγνωση και καταρτίζοντας σχέδιο θεραπείας.
- 5.11) διακρίνει τη διαφορά μεταξύ πολφικής και περιακρορριζικής υγείας και νόσου και να αναγνωρίζει τις καταστάσεις που απαιτούν αντιμετώπιση.
- 5.12) αναγνωρίζει τα γναθοπροσωπικά προβλήματα, τα κλινικά χαρακτηριστικά του οξέος και χρόνιου γναθοπροσωπικού πόνου σωματικής, μυϊκής, νευρογενούς ή ψυχογενούς προέλευσης, και να αναγνωρίζει και να διαγιγνώσκει άλλες καταστάσεις πόνου κεφαλής και τραχήλου που απαιτούν αντιμετώπιση από τον ίδιο ή άλλον φορέα παροχής υγείας.
- 5.13) αναγνωρίζει συμπεριφορές του ασθενούς που επιτείνουν στοματοπροσωπικά προβλήματα και να αναγνωρίζει τις καταστάσεις που απαιτούν διάγνωση, πρόληψη και αντιμετώπιση.
- 5.14) διαγιγνώσκει διαταραχές της κροταφογναθικής διάρθρωσης και διαταραχές της λειτουργίας των μασητηρίων μυών, καθώς και σχετιζόμενες καταστάσεις, περιλαμβανομένων αυτών που απαιτούν αποκατάσταση της σύγκλεισης.
- 5.15) προσδιορίζει τις αισθητικές απαιτήσεις ενός ασθενούς και να καθορίζει τον βαθμό στον οποίον αυτές απαιτήσεις/επιθυμίες μπορούν να ικανοποιηθούν.
- 5.16) διαγιγνώσκει την ανάγκη ορθοδοντικής θεραπείας και να είναι ικανός στην εφαρμογή σύγχρονων θεραπευτικών τεχνικών.
- 5.17) διαγιγνώσκει και να διαχειρίζεται τα ιατρικά έκτακτα περιστατικά.
- 5.18) γνωρίζει πότε, πώς και πού να παραπέμψει έναν ασθενή για καταστολή ή γενική αναισθησία και για άλλες κατάλληλες παραπομπές, βασισμένες στην κλινική αξιολόγηση.
- 5.19) αντιμετωπίζει ασθενείς διαφορετικών ηλικιακών ομάδων, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις διαφορετικές ανάγκες παιδιών, εφήβων, ενηλίκων και του γηράσκοντος πληθυσμού και των ηλικιωμένων.
- 5.20) αντιμετωπίζει ασθενείς προερχόμενους από διαφορετικά κοινωνικά στρώματα και εθνικότητες.
- 5.21) αναγνωρίζει τις ειδικές θεραπευτικές ανάγκες των ηλικιωμένων.

να έχει γνώση:

- 5.22) του ρόλου και των ενδείξεων της χρήσης καταστολής στην αντιμετώπιση νεαρών και ενηλίκων μη συνεργάσιμων ασθενών.

να είναι εξοικειωμένος με:

- 5.23) τη διάγνωση ασθενών υποψηφίων για εμφυτεύματα

ΤΟΜΕΑΣ VI. ΘΕΡΑΠΕΙΑ: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ο τομέας αυτός παρέχει ένα ευρύ φάσμα κύριων και υποστηρικτικών ικανοτήτων για την εγκατάσταση και διατήρηση στοματικής υγείας. Δεν υπάρχει πρόθεση υπαγόρευσης και, για πιο συγκεκριμένες ικανότητες σε συγκεκριμένους τομείς της οδοντιατρικής και των σχετικών ειδικοτήτων (π.χ. παιδοδοντιατρική, ενδοδοντία, τερηδόνα, προσθετική, περιοδοντολογία, εμφυτευματολογία, στοματική χειρουργική, ορθοδοντική και οδοντιατρική καταστολή) τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι σχολές προτρέπονται να ανατρέξουν σε ήδη υπάρχοντα έγγραφα. Παραδείγματα είναι διαθέσιμα για την Ενδοδοντία, την Παθολογία Στόματος, τη Χειρουργική Στόματος, τη Γηροδοντιατρική και την Παιδοδοντιατρική (10-15). Σε πεδία όπου συγκεκριμένες ικανότητες ή μαθησιακά αποτελέσματα δεν είναι καθορισμένα, ελπίζεται ότι η παρούσα έκθεση θα ενθαρρύνει τους ειδικευμένους εκπαιδευτές να παράγουν τις αντίστοιχες πληροφορίες.

Ο τομέας αυτός μπορεί αφορά σε ασθενείς διαφορετικών ηλικιακών ομάδων (παιδιά, έφηβοι, ενήλικες και ηλικιωμένοι) ή συγκεκριμένα σε μία ηλικιακή ομάδα και σε εκείνους τους ασθενείς με ειδικές ανάγκες και απαιτήσεις. Ο απόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να είναι γνώστης των περιορισμών των ασθενών αυτών και να γνωρίζει πότε ο ασθενής χρήζει παραπομπής για εξειδικευμένη οδοντιατρική και ιατρική φροντίδα.

Κύριες Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 6.1) εκπαιδεύει τους ασθενείς και να διαχειρίζεται συνολική πρωτοβάθμια περίθαλψη των ασθενών όλων των ηλικιών (παιδιά, εφήβους, ενήλικες και τον γηράσκοντα πληθυσμό και τους ηλικιωμένους) με ενδεδειγμένο τρόπο, αποτελεσματικά και με ασφάλεια, επικεντρώνοντας στις σύγχρονες έννοιες της πρόληψης, διαχείρισης κινδύνου και θεραπείας των στοματικών παθήσεων, η οποία (περίθαλψη) να υποστηρίζει τη διατήρηση της γενικής αλλά και της στοματικής υγείας, βελτιώνοντας το ατομικό επίπεδο ποιότητας της ζωής.

- 6.2) αντιμετωπίζει ασθενείς των οποίων οι ειδικές ανάγκες, επιθυμίες και απαιτήσεις (π.χ. παιδιά) μπορεί να επηρεάσουν την οδοντιατρική τους φροντίδα και να γνωρίζει πότε χρήζουν παραπομπής.
- 6.3) εφαρμόζει κατάλληλες τεχνικές για την αντιμετώπιση του στοματο-προσωπικού πόνου, περιλαμβανομένων διαταραχών της ΚΓΔ, δυσανεξίας και ψυχολογικής διαταραχής.
- 6.4) διαχειρίζεται την περιοδοντική νόσο.
- 6.5) αντιμετωπίζει την τερηδόνα και άλλες απώλειες σκληρών οδοντικών ιστών.
- 6.6) αντιμετωπίζει πολφική και περιακρορριζική νόσο και διαταραχές.
- 6.7) αποκαθιστά ελαττωματικά, μη-ελαττωματικά και/ή ελλείποντα δόντια αποδίδοντας αποδεκτό σχήμα, λειτουργία και αισθητική.
- 6.8) σχεδιάζει και να εκτελεί όλες τις συνήθεις προσθετικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των οδοντικών παρασκευών και της λήψης αποτυπώματος.
- 6.9) κατανοεί και να εφαρμόζει τις αρχές της εμβιομηχανικής στις ακίνητες και κινητές αποκαταστάσεις ελλειπόντων δοντιών.
- 6.10) αντιμετωπίζει και να διαχειρίζεται καταστάσεις που απαιτούν ήσσονες χειρουργικές επεμβάσεις σκληρών και μαλακών οστών και να χορηγεί και/ή να συνταγογραφεί κατάλληλους υποστηρικτικούς φαρμακευτικούς παράγοντες.
- 6.11) αντιμετωπίζει συνήθεις νόσους και διαταραχές του στοματικού βλεννογόνου.
- 6.12) αντιμετωπίζει ελάσσονες αναπτυξιακές ή επίκτητες οδοντοφατνιακές, λειτουργικές και σχετιζόμενες με την ανάπτυξη ανωμαλίες της νεογιλής, μεικτής και μόνιμης οδοντοφυΐας.
- 6.13) προλαμβάνει και να αντιμετωπίζει την πλειονότητα των ιατρικών και οδοντιατρικών εκτάκτων περιστατικών που συναντώνται στην οδοντιατρική πράξη.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 6.14) εφαρμόζει θεραπευτικές ενέργειες βασισμένες στην τεκμηρίωση, όταν διατίθενται.
- 6.15) αξιολογεί συστηματικά όλα τα αποτελέσματα των θεραπευτικών ενεργειών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με την ικανοποίηση του ασθενούς και/ή της οικογένειας/φροντιστή του από τη θεραπεία, και να παρέχει ή και να συνιστά επιπρόσθετες ενέργειες και σχέδια θεραπείας για διατήρηση της στοματικής υγείας.
- 6.16) σχεδιάζει στρατηγικές που αφορούν στην πρόβλεψη, πρόληψη και αποκατάσταση προβλημάτων που σχετίζονται με τις συνήθειες στοματικής υγιεινής των ασθενών και να προτείνει στους ασθενείς στρατηγικές για τον έλεγχο τυχόν επιβλαβών στοματικών έξεων.
- 6.17) εκπαιδεύει τους ασθενείς σχετικά με την αιτιολογία και την πρόληψη των ασθενειών του στόματος και να τους ενθαρρύνει στην ανάληψη της ευθύνης για τη στοματική τους υγεία.
- 6.18) διδάσκει στοματική υγιεινή, να προσφέρει θεραπεία με τοπική φθορίωση και κάλυψη οπών και σχισμών των δοντιών.
- 6.19) παρέχει διατροφολογικές υποδείξεις και διατροφολογική εκπαίδευση σχετική με τη στοματική υγεία.
- 6.20) συνταγογραφεί κατάλληλους φαρμακευτικούς παράγοντες και να παρακολουθεί τα αποτελέσματά τους, συμπεριλαμβανομένου του χημικού ελέγχου της οδοντικής μικροβιακής πλάκας.
- 6.21) πραγματοποιεί προληπτικές και επανορθωτικές πράξεις, ανάλογα με την ηλικία, την αξιολόγηση κινδύνου και το είδος του δοντιού, για τη διατήρηση της ακεραιότητας των δοντιών, την πρόληψη παθολογικών καταστάσεων των σκληρών οδοντικών ιστών και τη βελτίωση της υγείας των μαλακών ιστών.
- 6.22) αναγνωρίζει την προέλευση και τη διατήρηση του φόβου και της ανησυχίας της οδοντιατρικής θεραπείας και να τα αντιμετωπίζει με βάση τεχνικές συμπεριφοράς.
- 6.23) επιλέγει και να χορηγεί φάρμακα για την αντιμετώπιση του πόνου και της ανησυχίας πριν, κατά τη διάρκεια, και μετά τη θεραπεία.

- 6.24) πραγματοποιεί τοπική αναισθησία (εμπότιση ή στελεχιαία) στη στοματική κοιλότητα για προσθετικές αποκαταστάσεις και χειρουργικές επεμβάσεις ή οποιαδήποτε άλλη θεραπεία, ανάλογα με την περίπτωση, για την αντιμετώπιση στοματοπροσωπικού πόνου, και να είναι ικανός να αντιμετωπίζει πιθανές επιπλοκές της τοπικής αναισθησίας.
- 6.25) ενημερώνει τους ασθενείς σχετικά με το ρόλο της στοματικής υγιεινής στην αιτιολογία της περιοδοντικής νόσου, να τους εκπαιδεύει σε κατάλληλες μεθόδους στοματικής υγιεινής και να τους ενθαρρύνει στο να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη στοματική τους υγεία.
- 6.26) πραγματοποιεί υπερουλική και υποουλική απόξεση καθώς και ριζική απόξεση, χρησιμοποιώντας τόσο μηχανικά μέσα, όσο και εργαλεία, ακόμα δε να αφαιρεί τις χρωστικές και τη μικροβιακή πλάκα.
- 6.27) διαγιγνώσκει, να εξηγεί και να συζητά με τον ασθενή την ανάγκη για προκεχωρημένες περιοδοντικές χειρουργικές επεμβάσεις και να γνωρίζει την κατάλληλη διαδικασία παραπομπής σε ειδικό.
- 6.28) αξιολογεί τα αποτελέσματα της περιοδοντικής θεραπείας, να σχεδιάζει και να παρακολουθεί πρόγραμμα διατήρησης του θεραπευτικού αποτελέσματος, σε συνεργασία με οδοντιατρικό υγιεινολόγο (dental hygienist), που να περιλαμβάνει και συζήτηση των παραγόντων κινδύνου και υποτροπής.
- 6.29) γνωρίζει πότε και με ποιον τρόπο να χορηγεί κατάλληλη αντιμικροβιακή αγωγή στην αντιμετώπιση νόσων σχετιζόμενων με την μικροβιακή πλάκα.
- 6.30) εξετάζει τον οδοντικό φραγμό για τερηδόνα, φθορά, περιλαμβανομένης αποτριβής, απόσπασης και διάβρωσης, και άλλης βλάβης των σκληρών οδοντικών ιστών.
- 6.31) προσδιορίζει τον βαθμό τερηδονικού κινδύνου του ασθενούς, τον κίνδυνο οδοντικής φθοράς ή άλλης βλάβης στους σκληρούς οδοντικούς ιστούς.
- 6.32) αυξάνει την γνώση του ασθενούς για την αιτιολογία και τα μέσα πρόληψης της τερηδόνας, κάθε μορφής φθοράς ή άλλης βλάβης των σκληρών οδοντικών ιστών.
- 6.33) πραγματοποιεί θεραπευτικές πράξεις σχεδιασμένες να διατηρούν τη ζωτικότητα και τον αμυντικό μηχανισμό του συστήματος πολφού/οδοντίνης.

- 6.34) εκτελεί διαδικασίες που αποσκοπούν στην μεταβολή του χρώματος του δοντιού πριν την εκτέλεση των απαραίτητων επανορθωτικών διαδικασιών.
- 6.35) αποκαθιστά βλάβες δοντιών, συμπεριλαμβανομένης της τερηδόνας, με άμεσες και έμμεσες τεχνικές, χρησιμοποιώντας υλικά και τεχνικές που διατηρούν τη ζωτικότητα του πολφού, αποκαθιστούν την ανατομικότητα του δοντιού, καθώς και τη λειτουργικότητα και την αισθητική του σε βαθμό αποδεκτό από τον ασθενή, προλαμβάνοντας βλάβες των σκληρών οδοντικών ιστών και εξασφαλίζοντας την υγεία των μαλακών ιστών.
- 6.36) αναπτύσσει ένα πρόγραμμα συντήρησης ώστε να μεγιστοποιήσει την κλινική επίδοση των αποκαταστάσεων.
- 6.37) διαγιγνώσκει, να επεξηγεί και να αντιμετωπίζει την επιδείνωση και την αποτυχία των αποκαταστάσεων που παραμένουν σε κλινική λειτουργία.
- 6.38) αξιολογεί την πολφική και περι-ακρορριζική περιοχή, να θέτει τη διάγνωση και την πρόγνωση και να διαμορφώνει σχέδιο θεραπείας.
- 6.39) πραγματοποιεί θεραπεία ζώντος πολφού.
- 6.40) επιδεικνύει ικανοποιητική μη-χειρουργική ενδοδοντική θεραπεία μονόρριζων και πολύρριζων δοντιών, (αναγνωρίζοντας και αντιμετωπίζοντας αποτυχίες της ενδοδοντικής θεραπείας).
- 6.41) κατανοεί τα ιατρογενή λάθη που μπορούν να συμβούν κατά τη μη-χειρουργική ενδοδοντική θεραπεία και τον τρόπο αποφυγής τους.
- 6.42) πραγματοποιεί ενδοδοντικές θεραπείες σε απλές περιπτώσεις μονόρριζων και πολύρριζων δοντιών.
- 6.43) αναγνωρίζει ενδείξεις για χειρουργική και περίπλοκη μη-χειρουργική ενδοδοντική θεραπεία και να πράττει αναλόγως.
- 6.44) αναγνωρίζει και να αντιμετωπίζει τα οδοντιατρικά έκτακτα περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των πολφικής, περιοδοντικής και τραυματικής αιτιολογίας.
- 6.45) σχεδιάζει αποτελεσματικές έμμεσες αποκαταστάσεις, πρόσθιες και οπίσθιες στεφάνες, στεφάνες με άξονα, απλές γέφυρες, ολικές και μερικές οδοντοστοιχίες, συνδυασμό ακινήτων αποκαταστάσεων με μερικές οδοντοστοιχίες, μασητικούς νάρθηκες και να αναλαμβάνει ορισμένες από

αυτές τις εργασίες, όπως ορίζεται από τη χώρα στην οποία ασκεί το επάγγελμά του.

- 6.46) περιγράφει στους ασθενείς τις αρχές και τεχνικές αισθητικών θεραπειών, εξηγώντας τις διαφορές μεταξύ προσδόκιμων και επιτεύξιμων αποτελεσμάτων.
- 6.47) καθορίζει τα υλικά και τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά των προσθετικών μηχανισμών στα πλαίσια της επαγγελματικής σχέσης με το οδοντοτεχνικό εργαστήριο.
- 6.48) διεξάγει ποιοτικό έλεγχο των αποκαταστατικών και προσθετικών μηχανισμών.
- 6.49) περιγράφει στους ασθενείς τους κινδύνους, τα οφέλη και τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της χρήσης οστεο-ενσωματούμενων εμφυτευμάτων στα πλαίσια του σχεδίου συνολικής αντιμετώπισης.
- 6.50) περιγράφει στους ασθενείς τις αρχές και τις τεχνικές που σχετίζονται με τα οστεο-ενσωματούμενα εμφυτεύματα ως στηρίγματα αποκαταστάσεων.
- 6.51) περιγράφει τις ενδείξεις, αντενδείξεις, τις αρχές και τεχνικές χειρουργικής τοποθέτησης των ενδοστικών τμημάτων των οστεο-ενσωματούμενων εμφυτευμάτων.
- 6.52) αντιμετωπίζει οξείες στοματικές λοιμώξεις, περιλαμβάνοντας πιθανή παραπομπή και συνταγογράφηση κατάλληλων φαρμάκων.
- 6.53) πραγματοποιεί απλές εξαγωγές δοντιών που έχουν ανατείλει.
- 6.54) πραγματοποιεί χειρουργική επέμβαση για απλή αφαίρεση ριζών και ημιεγκλείστων δοντιών.
- 6.55) αντιμετωπίζει κοινές χειρουργικές και μετεγχειρητικές επιπλοκές.
- 6.56) συμβουλεύει ασθενείς σχετικά με τη φύση και τη βαρύτητα μη απειλητικών για τη ζωή παθήσεων και ανωμαλιών του στοματικού βλεννογόνου, παρέχοντας ρεαλιστικές επιλογές και προσδοκίες αντιμετώπισης.
- 6.57) πραγματοποιεί μικρής έκτασης διαγνωστικές διαδικασίες στους μαλακούς ιστούς.

- 6.58) εφαρμόζει τις βασικές αρχές διατήρησης της στοματικής υγείας σε ασθενείς με επανορθωτικούς και προσθετικούς μηχανισμούς.
- 6.59) συμμετέχει στη διάγνωση και κατάλληλη παραπομπή ασθενών με απειλητικές για τη ζωή παθήσεις του στοματικού βλεννογόνου, συμπεριλαμβανομένου του καρκίνου του στόματος.
- 6.60) διαγιγνώσκει τον στοματο-προσωπικό πόνο, να τον αντιμετωπίζει καταλλήλως ή να παραπέμπει τον ασθενή σε αντίστοιχο εξειδικευμένο συνάδελφο.
- 6.61) αξιολογεί τη φυσιολογική ή μη οδοντική ανάπτυξη, ανατολή και σύγκλιση της νεογιλής, μεικτής και μόνιμης οδοντοφυΐας και να αντιμετωπίζει απλά ορθοδοντικά προβλήματα.
- 6.62) σχεδιάζει, να τοποθετεί και να ρυθμίζει μηχανήματα διατήρησης χώρου και να σχεδιάζει, τοποθετεί και να ρυθμίζει ενεργά κινητά μηχανήματα για τη μετακίνηση ενός δοντιού ή τη διόρθωση σταυροειδούς σύγκλισης.
- 6.63) αντιμετωπίζει κατάλληλα όλες τις μορφές ορθοδοντικών εκτάκτων περιστατικών, συμπεριλαμβανομένης της παραπομπής σε ειδικό, όταν απαιτείται.
- 6.64) αναγνωρίζει επιβαρυντικές στοματικές έξεις που μπορεί να επιδεινώσουν συγκλεισιακές ανωμαλίες και να αποτρέπει τις επιπτώσεις τους μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισης των ασθενών και με χρήση μηχανημάτων, όπου απαιτείται.
- 6.65) αναπτύσσει και να εφαρμόζει μια αποτελεσματική στρατηγική για την πρόληψη των οδοντιατρικών και ιατρικών έκτακτων περιστατικών στο οδοντιατρείο, και να έχει καθιερώσει πρωτόκολλα αντιμετώπισης αυτών των περιστατικών, εάν και οπότε εμφανιστούν.
- 6.66) αναγνωρίζει και να παραπέμπει αμέσως οδοντιατρικά ή ιατρικά έκτακτα περιστατικά, τα οποία είναι πέραν των δυνατοτήτων ενός γενικού οδοντιάτρου.
- 6.67) παρέχει άμεση αντιμετώπιση απλών οδοντιατρικών τραυματισμών της νεογιλής ή μόνιμης οδοντοφυΐας ή να παραπέμπει βαρύτερα περιστατικά σε ειδικούς ή στις αντίστοιχες υπηρεσίες υγείας του παιδιού.
- 6.68) αντιμετωπίζει τραυματισμούς της νεογιλής και μόνιμης οδοντοφυΐας.

6.69) εφαρμόζει τεχνικές υποστήριξης της ζωής και απινίδωσης για αντιμετώπιση καρδιακής αναστολής και άμεση αντιμετώπιση άλλων επειγόντων περιστατικών, όπως καρδιαγγειακών ατυχημάτων, αφυλακτικής αντίδρασης, απόφραξης της άνω αναπνευστικής οδού, μεταβολικών διαταραχών (π.χ. υπογλυκαιμία και υπεργλυκαιμία), αντιδράσεις από φάρμακα ή εθιστικές ουσίες, της αγγειονευρικής (αγγειοκινητικής) κρίσης, επιληπτικής κρίσης, αιμορραγίας, διαταραχής της συνείδησης, και άλλων ιατρικών εκτάκτων περιστατικών που μπορούν να εμφανιστούν κατά την οδοντιατρική πράξη.

να έχει γνώση:

- 6.70) των τεχνικών καταστολής για οδοντιατρικές επεμβάσεις, με εισπνοή και ενδοφλέβια χορήγηση σε ενήλικους και ανήλικους ασθενείς, καθώς και σε ασθενείς με αναπηρίες και συστηματικά νοσήματα.
- 6.71) της επίδρασης του καπνού στο στοματικό βλεννογόνο και να γνωρίζει τρόπους με τους οποίους θα βοηθά τους ασθενείς που επιθυμούν να σταματήσουν τη χρήση του.
- 6.72) των δευτερογενών αιτιολογικών παραγόντων της περιοδοντικής νόσου.
- 6.73) και εμπειρία του σχεδιασμού και της εργαστηριακής διαδικασίας κατασκευής στεφανών, γεφυρών, μερικών και ολικών οδοντοστοιχιών και να είναι σε θέση να πραγματοποιήσει τις κατάλληλες κλινικές διορθώσεις / ρυθμίσεις σε αυτές τις αποκαταστάσεις.
- 6.74) της εκτέλεσης απλών προ-προσθετικών χειρουργικών επεμβάσεων σε σκληρούς και μαλθακούς ιστούς.
- 6.75) της φυσιολογικής κρανιοπροσωπικής ανάπτυξης και διάπλασης από τη γέννηση έως την εφηβεία.
- 6.76) των αρχών θεραπείας των οδοντοπροσωπικών ανωμαλιών, συμπεριλαμβανομένων των συνήθων ορθοδοντικών / γναθοπροσωπικών πράξεων.
- 6.77) της αξιολόγησης της φυσιολογικής ή μη οδοντικής ανάπτυξης, ανατολής και σύγκλεισης της νεογιλής, μεικτής και μόνιμης οδοντοφυΐας.
- 6.78) του χειρισμού των οδοντιατρικών υλικών στην αποκατάσταση της οδοντοφυΐας.

να είναι εξοικειωμένος με:

- 6.79) τη θεραπεία (φαρμακευτική και χειρουργική) συνήθων στοματικών παθήσεων.
- 6.80) τις δυνατότητες και τους περιορισμούς (κίνδυνοι και οφέλη) των οδοντιατρικών τεχνολογικών διαδικασιών.
- 6.81) τη χειρουργική και μη-χειρουργική αντιμετώπιση του γναθοπροσωπικού τραύματος.
- 6.82) τις ενδείξεις μη τυχαίου τραυματισμού και του τρόπου παραπομπής στις αντίστοιχες υπηρεσίες προστασίας ανηλίκων.

ΤΟΜΕΑΣ VII. ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

Κύρια Ικανότητα: Βελτίωση Στοματικής Υγείας Ατόμων, Οικογενειών και Κοινωνικών Ομάδων

Ο απόφοιτος οδοντίατρος πρέπει να είναι ικανός να υποστηρίζει τη βελτίωση της στοματικής υγείας ατόμων, οικογενειών και κοινωνικών ομάδων.

Υποστηρικτικές Ικανότητες

Ο απόφοιτος θα πρέπει:

να είναι ικανός να:

- 7.1) εφαρμόζει τις αρχές της προώθησης της υγείας και πρόληψης των ασθενειών μέσω ολοκληρωμένων προληπτικών μέτρων σε άτομα και κοινωνικές ομάδες ανάλογα με τον προσδιορισμό του κινδύνου.
- 7.2) κατανοεί τις σύνθετες αλληλεπιδράσεις μεταξύ της στοματικής υγείας, της διατροφής, της γενικής υγείας, των φαρμάκων και των ασθενειών, που μπορούν να επιδρούν στη φροντίδα της στοματικής υγείας και στις ασθένειες του στόματος.
- 7.3) παρέχει κατάλληλη καθοδήγηση διατροφής.

να έχει γνώση:

- 7.4) της οργάνωσης και της παροχής υγειονομικής περίθαλψης στην κοινωνία και στις εξειδικευμένες νοσοκομειακές υπηρεσίες στη χώρα της εκπαίδευσής του.
- 7.5) της συχνότητας των συνήθων οδοντιατρικών καταστάσεων στη χώρα εκπαίδευσης/άσκησης.
- 7.6) των κοινωνικών, πολιτισμικών και περιβαλλοντολογικών παραγόντων, οι οποίοι συμβάλουν στην υγεία ή εμπλέκονται στην ασθένεια.
- 7.7) των στρατηγικών υπερπήδησης των φραγμών στην οδοντιατρική περίθαλψη ασθενών με αναπηρίες, ηλικιωμένων, κοινωνικά περιορισμένων ατόμων, καθώς και ατόμων προερχόμενων από εθνοτικές μειονότητες.
- 7.8) της εκπαίδευσης βοηθητικού προσωπικού σε βασικές αρχές προώθησης της στοματικής υγείας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι τομείς του εγγράφου για τη *Φυσιογνωμία και τις Ικανότητες για τον Απόφοιτο Ευρωπαϊό Οδοντίατρο* επισημαίνουν ότι κατά την αποφοίτηση, ο οδοντίατρος πρέπει να έχει αναπτύξει κατάλληλη νοοτροπία ώστε να θέτει σε προτεραιότητα το συμφέρον του ασθενούς και να έχει μάθει να δρα με επαγγελματισμό. Επιπροσθέτως, οι οδοντίατροι πρέπει να δρουν περισσότερο σε συνεργασία με άλλα μέλη της οδοντιατρικής ομάδας και άλλους υγειονομικούς συναδέλφους προς το συμφέρον των ασθενών. Η ομαδικότητα στην προσέγγιση του ασθενούς πρέπει να ξεκινά στη διάρκεια της προπτυχιακής οδοντιατρικής εκπαίδευσης και να ενσωματώνεται στο πρόγραμμα σπουδών (16). Η φυσιογνωμία υποψηφίων μελών της οδοντιατρικής ομάδας καθορίζεται σαφώς από τους Sanz και συν. (2008) σε μια από τις αναφορές του Παγκοσμίου Συνεδρίου υπό την DentEd III στο Δουβλίνο το Σεπτέμβριο του 2007 (17).

Επιπροσθέτως, οι σταθερές και οι διαφορές στις ικανότητες πρέπει να είναι αντίστοιχες των αναγκών του τοπικού πληθυσμού (16). Συνεπώς η 'Φυσιογνωμία και Ικανότητες για τον Απόφοιτο Ευρωπαϊό Οδοντίατρο' του ADEE δεν υπάρχει λόγος να αφορά μόνο στα Ευρωπαϊκά οδοντιατρικά ιδρύματα, αλλά έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει τη βάση σύγκλισης για τη 'φυσιογνωμία του διεθνούς οδοντίατρου' (9).

Η 2^η αυτή έκδοση του 'Φυσιογνωμία και Ικανότητες για τον Απόφοιτο Ευρωπαϊό Οδοντίατρο' αποσκοπεί στην καθοδήγηση και τον προβληματισμό όσων παρέχουν οδοντιατρική εκπαίδευση, όταν αυτοί εκτιμούν όλες τις απόψεις της οποιας αλλαγής του προγράμματος σπουδών στην οδοντιατρική εκπαίδευση σε προπτυχιακό επίπεδο στη χώρα τους. Η προπτυχιακή εκπαίδευση που δημιουργεί ένα οδοντίατρο με συγκεκριμένο επίπεδο ικανοτήτων πρέπει να λειτουργεί ως εφαλτήριο που προσδίδει την έννοια της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης και της δια βίου μάθησης.

Το παρόν έγγραφο εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ADEE στο Ελσίνκι τον Αύγουστο 2009. Η αναθεώρηση του παρόντος εγγράφου αναμένεται το 2014.

Βιβλιογραφικές παραπομπές

1. Advisory Committee on the Training of dental Practitioners. Report and recommendation concerning clinical proficiencies required for the practice of dentistry in the European Union. European Commission, Directorate General XV, (XV/E/8316/7/93-EN). Brussels: ACDTP, 1995.
2. Plasschaert AJM, Holbrook WP, Delap E, Martinez C, Walmsley AD. Profile and competences for the European dentist. *Eur J Dent Educ.* 2005; 9: 98–107. Also available on <http://www.adee.org/cms/index.cfm?fuseaction=download.list> (last accessed 11th July 2008).
3. Plasschaert AJM, Manogue M, Lindh C, McLoughlin J, Murtomaa H, Nattestad A, Sanz M. Curriculum content, structure and ECTS for European dental schools. Part II: methods of learning and teaching, assessment procedures and performance criteria. *Eur J dent Educ.* 2007; 11: 125–136. Also available on <http://www.adee.org/cms/index.cfm?fuseaction=download.list> (last accessed 11th July 2008).
4. Jones ML, Hobson RS, Plasschaert AJM, Gundersen S, Dummer P, Roger-Leroi V, Sidlauskas A, Hamlin J. Quality assurance and benchmarking: an approach for European dental schools. *Eur J dent Educ.* 2007; 11: 137–143. Also available on <http://www.adee.org/cms/index.cfm?fuseaction=download.list> (last accessed 11th July 2008).
5. Chambers DW. Competencies: a new view of becoming a dentist. *J Dent Educ.* 1994; 58: 342–345.
6. Boyd M, Gerrow JD, Chambers DW, Henderson BJ. Competencies for dental licensure in Canada. *J Dent Educ* 1996; 60: 842–846.
7. American Association of Dental Schools. Competencies for the new dentist. Proceedings of the 1997 AADS House of Delegates, appendix 2. *J Dent Educ* 1997; 71: 556–558.
8. General Dental Council. *The First Five Years. A framework for undergraduate dental education*, 2nd edn. London: GDC, 2002.
9. Global Congress on Dental Education. *Eur J Dent Educ.* 2008; 12: (suppl 1) 3–197.
10. Macluskey M, Durham J, Cowan G, Cowpe J, Evans A, Freeman C, Jephcott A, Jones J, Millsopp L, Oliver R, Renton T, Ryan D, Sivarajasingham V, Still D, Taylor K, Thomson P. UK national curriculum for undergraduate oral surgery

subgroup for teaching of the Association of British Academic Oral and Maxillofacial Surgeons. *Eur J Dent Educ* 2008; 12: 48–58.

11. European Society of Endodontology. Quality guidelines for endodontic treatment: consensus report of the European Society of Endodontology. *Int Endodont J*. 2006; 39: 921–930.
12. Odell EW, Farthing PM, High A, Potts J, Soames J, Thakker N, Toner M and Williams HK. British Society for Oral and Maxillofacial Pathology, UK: Minimum curriculum in oral pathology. *Eur J Dent Educ*. 2004; 8: 177–184.
13. European Society of Endodontology. Undergraduate curriculum guidelines for endodontology. *Int Endodont J*. 2001; 34: 574–580.
14. Kossioni A, Vanobbergen J, Newton J, Müller F, Heath MR. European College of Gerodontology: undergraduate curriculum guidelines in Gerodontology. *Gerodontology* 2009 26:165-71.
15. European Academy of Paediatric Dentistry: A guideline framework for undergraduate education in paediatric Dentistry. *Eur Archs Paediatr Dent*. 2009; 10; 114-119.
16. Oliver R, Kersten H, Vinkka-Puhakka H, Alpasan G, Bearn D, Cema I, Delap E, Dummer P, Goulet JP, Gugushe T, Jeniati E, Jerolimov V, Kotsanos N, Krifka S, Levy G, Neway M, Ogawa T, Saag M, Sidlauskas A, Skaleric U, Vervoorn M, and White D. Curriculum structure: principles and strategy. *Eur J Dent Educ*. 2008; 12: (suppl. 1) 74–84.
17. Sanz M E. Treasure, W. van Dijk, C. Feldman, H. Groeneveld, M. Kellett, J. Pazdera, L. Rouse, V. Sae-Lim, A. Seth-Smith, E. Yen, P. Zarkowski. Profile of the dentist in the oral healthcare team in countries with developed economies. *Eur J Dent Educ*. 2008; 12: (suppl. 1) 101–110.

Πίνακας 1. Συμφωνημένο πρότυπο που χαρακτηρίζει τον νέο Ευρωπαϊό Οδοντίατρο, όπως εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ADEE στο Cardiff, 2004.

Ο νέος απόφοιτος Ευρωπαϊός Οδοντίατρος θα πρέπει:

- να έχει μια ευρεία ακαδημαϊκή και οδοντιατρική εκπαίδευση και να είναι σε θέση να λειτουργήσει σε όλους τους τομείς της κλινικής οδοντιατρικής
- να έχει εκπαιδευτεί στη βιοϊατρική επιστήμη
- να είναι σε θέση να συνεργαστεί με άλλους οδοντιάτρους, καθώς και επαγγελματίες υγειονομικής περίθαλψης του συστήματος υγείας
- να έχει καλές επικοινωνιακές ικανότητες
- να είναι προετοιμασμένος για συνεχή επαγγελματική εξέλιξη υποστηρίζοντας την δια βίου εκπαίδευση μάθηση.
- να είναι σε θέση να ασκεί τεκμηριωμένη γενική οδοντιατρική, βασισμένη στην προσέγγιση επίλυσης προβλημάτων, χρησιμοποιώντας βασικές θεωρητικές γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες.